

Kommentarer till inventeringslistan

John Christoffersson

I det här meddelandet presenteras de arter, underarter och varieteter, som är upptagna i inventeringslistan men inte i Lids flora. En del växter ges en något fylligare beskrivning än hos Lid. Du får slutligen tips om hur man hittar vissa arter.

Nästan alla växterna är för de flesta inventerare för svåra att klara av på egen hand, i varje fall innan man blivit ordentligt bekant med dem. Är Du inte absolut säker måste Du nöja Dig med att sätta klammer om hela arten i inventeringslistan. Naturligtvis måste Du också samla beläggsexemplar.

Phleum bertolonii, vildtimotej

När man letar efter vildtimotej bör man ha i minnet de karaktärer, som nämns i meddelande 4 sid 3 (liten, kortbladig, grågrön etc), men för en säker bestämning fordras ett studium av småaxen.

Hos vildtimotej är tomfjällen 2 - 2,5 mm långa utom udden, som bara är 1/5 eller 1/4 därav. Hos timotej (*P. pratense*) är tomfjället upp till 3 mm, dess udd 1/3 -

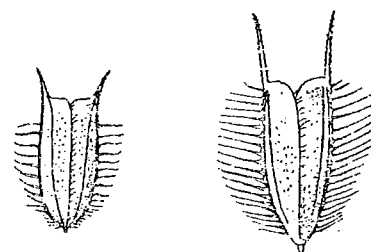
hälften så lång. Ta ett ax av vad Du tror är vildtimotej och lägg det intill ett ax av vanlig timotej, så ser Du lätt om det är vildtimotej Du hittat!

Vildtimotej är ursprunglig bl a på torra backar. Den är uppgiven för Kalmar-trakten, men vi vet inte mycket om dess förekomst i Småland. Jag har hittat den på en nyanlagd vägbank och i en gräsmatta vid en järnvägsstation. Eftersom den numera ingår i gräsfrö för bl a väglänter kan den dyka upp lite var som helst.

Poa irrigata var. nobilis, silvergröe

Det här gräset är inte ovanligt vare sig i västra eller östra Småland, men det rapporteras nästan aldrig. Tydligt har våra inventerare ännu inte fått upp ögonen för silvergröet.

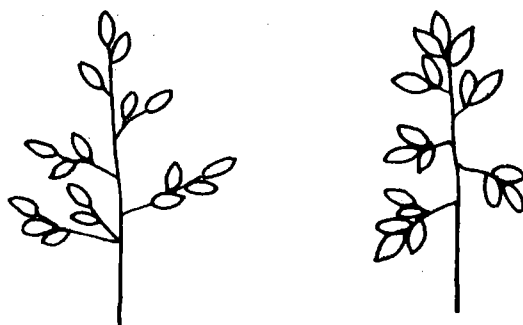
Beskrivningen står i meddelande 3 på sidan 7. Gräset är lättast att känna igen från ögonhöjd - det är då den nästan silvervita färgen i vippan och på skottbladens ovansidor syns bäst.

Småax av t v vildtimotej (*P. bertolonii*), t h timotej (*P. pratense*). Skala c 8 : 1.

Poa supina, trampgröe

Ett annat förbisett gräs, säkerligen inte ovanligt. Då arten bara blommar i maj - juni till skillnad från vitgröe, som blommar från tidig vår till sen höst, bör man leta intensivt efter den på försommaren. Den bildar fastväxta mattor eftersom de nedliggande skotten slår rot i hela sin längd. En "matta" av vitgröe är däremot bara fäst med ett rotknippe i mitten av mattan.

Vippa av tv vitgröe, t h trampgröe

Trampgröe har oftast bara en vippgren nertill, och småaxen är tätt samlade längs yttre hälften av vippgrenarna (vitgröe har 2 - 3 grenar nederst i vippan och småaxen mera utspridda).

I meddelande 3 nämns på sidan 5 att trampgröet har betydligt längre ståndarknappar än vitgröet. Karaktären är en smula förrädisk, eftersom knapparna hos vitgröe också ser "långa" ut innan de spricker ut - innan de övergått från "I-form" till "X-form". I tveksamma fall kan Du nog på växtsättet avgöra vilken av arterna Du har att göra med.

Trampgröe är sällsyntare än vitgröe och växer oftast på något skuggad, måttligt fuktig mark, t ex på markvägar eller kostigar.

Scirpus uniglumis var. vestergrenii, agnsäv

Denna varietet är i motsats till huvudarten bunden till havsstränder. Där växer den ofta tillsammans med huvudarten i ett bälte något högre upp än knappsäven (*S. palustris*). Varieteten har grovt och högt strå (upp till 60 cm), påfallande långt och smalt ax samt honungsgul till ljusbrungul frukt (frukten hos huvudarten är brun eller mörkt brungul).

Juncus minutulus, pysslingtåg

En i Sverige nyligen upptäckt art, som inte är medtagen i listan. Mycket lik vägtåg (*J. bufonius* ssp. *bufonius*) men mindre och klenare. Kapsel 2 - 3 mm lång. Ståndare oftast 3 (ibland 6); ståndarsträng 3 - 4 gånger så lång som knappen (vägtåg: kapsel 3 - 5 mm; ståndare 6; sträng dubbelt så lång som knappen).

Pysslingtåg växer normalt lite torrare än vägtåg, t ex på stigar. Den har redan hittats på flera ställen i Småland (jämför meddelande 15), men den förefaller ovanligare än vägtåg.

Juncus alpinus, myrtåg

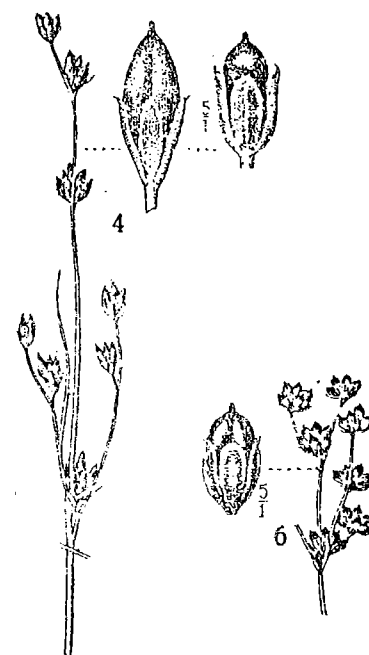
Av myrtåg finns det två underarter: ssp. alpinus och ssp. nodulosus. Den förra är en sällsynt kalkkärrsväxt. Den senare är rätt vanlig på fuktig mark, särskilt torv- eller sandjord (myrar, stränder etc).

ssp. alpinus

Grov, styv och högväxt (upp till 60 cm). Blomställning med brett utstående grenar. Blomhuvuden mycket mörka, rundade, med alla blommor i samma höjd. Yttre kalkblad korta och breda, trubbiga med udd (inre rundtrubbiga).

ssp. nodulosus

Av växlande höjd men alltid späd. Blomställning smal med uppåtriktade grenar. Blomhuvuden ljusa, smala och höga, ofta med en eller annan blomma sittande ovanför de andra. Yttre kalkblad långsträckta, jämnt avsmalnade, ofta spetsiga.

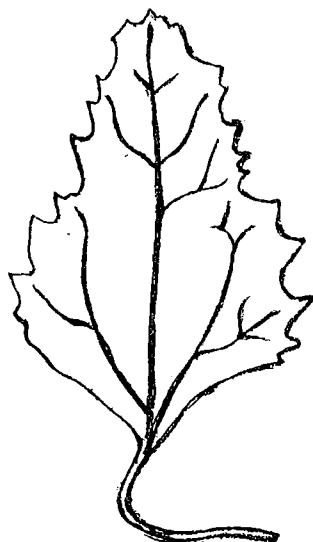

Myrtåg, *J. alpinus*,
t v ssp. *nodulosus*
(blomställning), t h
ssp. *alpinus* (del av
blomställning).

Luzula pallescens, blekfryle

Lids beskrivning är otillräcklig. Det som skiljer blekfryle från ängsfryle (*L. multiflora*) är inte färgen och antalet blomhuvuden utan de enskilda blommornas storlek och form! Hos blekfryle är blommorna och blomhuvudena påfallande små (syns från ögonhöjd). Kalkbladen är tydligt olika långa, de yttre c 2 mm, de inre kortare. Hos ängsfryle är alla kalkblad lika långa, 2,5 - 3 mm.

Blekfrylet är sällsynt och oftast tillfälligt. För det mesta torde arten ha kommit in med främmande gräsfrö (vägkanter, banvallar etc).

Blad av svenskmålla
i naturlig storlek

Chenopodium suecicum, svenskmålla

Från *C. album*, svinmålla, skild genom att stjälken är hoptryckbar samt genom tunna, mer gulgröna, föga mjöliga och starkt tandade blad (fig). Från de flesta av svinmållans många former dessutom skild genom väl skilda gyttringar av bara några få blommor.

Det säkraste skiljetecknet gentemot svinmållan är fröskalets struktur. Hos svenskmållan är skalet täckt med ett fint nätverk av mycket små "dalar". Hos svinmållan är skalet nästan slätt. Karaktären kan ev efter någon vana studeras med hjälp av en

stark lupp. I mikroskop syns den tydligt.

Svenskmållan är mycket vanlig, på sina håll väl så vanlig som svinmållan.

Stellaria nemorum, lundarv

Bästa skiljekaraktären mellan underarterna är utskotten på fröna (kan inte ses utan mikroskop). Hittar Du arten så pressa ett exemplar med mogna frön i kapslarna!

ssp. nemorum

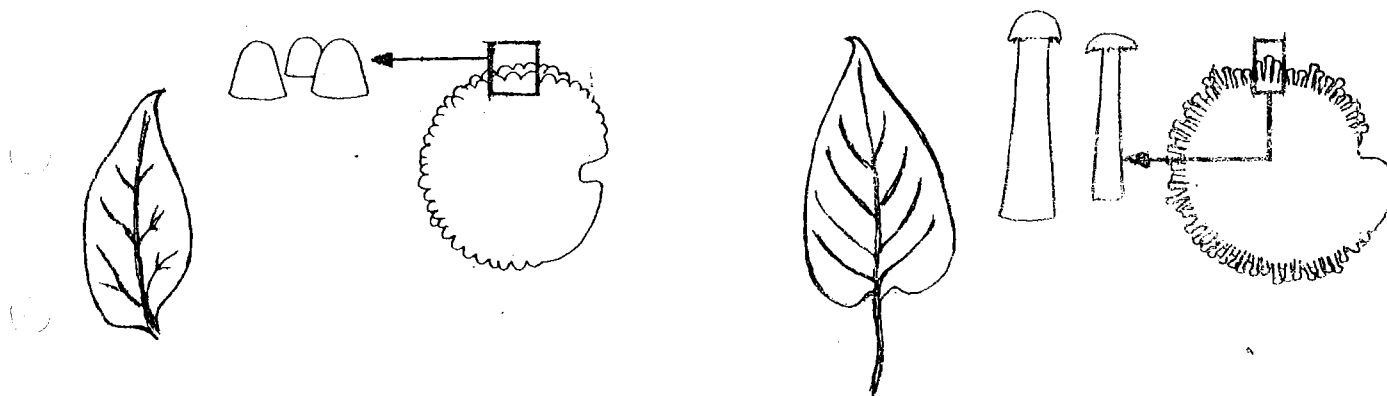
Nedre blad med hjärtlik, övre med äggrund bas. Bladstjälkar allt kortare uppåt; övre blad oskaftade. Blomstjälkar och foderblad långhåriga. Frön med halvsfäriska, helt släta utskott.

Nordlig, i Småland sällsynt men enligt Hultén funnen i skilda delar av landskapet.

ssp. glochidisperma

Alla blad (utom möjligen de i det översta bladparet) med hjärtlik bas. Alla blad långskaftade (ibland kan bladen i översta bladparet vara kort- eller t o m oskaftade). Blomstjälkar och foderblad oftast kala, ibland med mycket kort hårlighet. Frönas utskott höga och försedda med ett nertill taggigt "huvud".

Sydlig (brukar räknas till bokens följeväxter, men har också hittats på skilda ställen utanför bokens utbredningsområde, t ex längs grönstenastråket från sjön Möckeln och norrut).

Lundarv, *S. nemorum*, t v ssp. *nemorum*, t h ssp. *glochidisperma*.
Blad från det näst översta bladparet (nat storl) samt frö (skala 15 : 1)
och fröskalets utskott (skala 150 : 1).

Silene mutans var. infracta, backglim

Hela örten kal (huvudarten är körtelhårig). En sällsynt varietet, som dock påträffas här och där.

Ranunculus cassubicus, lundsmörblomma

Från majsmörblomma (*R. auricomus*) skild genom att den vid basen har en

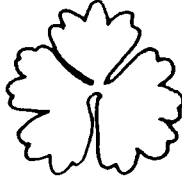
del bladlösa slidor och genom sina lancettlika, sågade stjälkblad (majsmörblomma har inga bladlösa slidor, och stjälkbladen är jämbreda, helbräddade eller med bara någon tand på varje sida).

Lundsmörblomman har stora, rundat njurlika, oflikade rosettblad och stora blommor (en del former av majsmörblomma kan emellertid ha liknande blad och blommor). Ta beläggsexemplar med välbevarade baser, om Du tror Du hittat den sällsynta arten (från Småland är den hittills bara känd från några lokaler i Nässjö-trakten).

Ranunculus peltatus x trichophyllus, sköldbladsmöja x grodmöja

(av Thomas Karlsson, Lund)

Av de vitblommiga möjorna är *Ranunculus peltatus* (sköldbladsmöja), *R. trichophyllus* (grodmöja) och deras mellanform mycket besvärliga att skilja. Mellanformen är i vår lista upptagen som *R. peltatus x trichophyllus*, men den uppträder i naturen som en egen art, alltså ofta utan sällskap av föräldrarna. Den kallas ofta *R. aquatilis*, vattenmöja. Den är betydligt vanligare än grodmöja och kanske lika vanlig som sköldbladsmöja. Så här kan man skilja de tre:

Art	<i>R. trichophyllus</i> grodmöja	<i>R. pelt x trich</i> vattenmöja	<i>R. peltatus</i> sköldbladsmöja
Flytblad	saknas alltid	finns - saknas	finns oftast
Välvutvecklade flytblad har (VARNING för övergångsblad till de ned- sänkta, fin- flikiga bladen)	-	smala, spetsigt avrundade flikar 	breda, trubbiga flikar
Blomskäft vid fruktmognaden	1 - 5 cm	intill 5 cm	ofta över 5 cm
Kronbladens längd	3 - 6 mm	5 - 10 mm	10 - 15 mm
Honungsgropar (sitter på kronbladens översida, nära basen)	halvmånformiga 	cirkelrunda 	päronformiga
Antal ståndare	10 - 15	14 - 22	15 - 30
Ståndort	Näringskrävande, alkgynnad	Ej fordrande	Ej fordrande

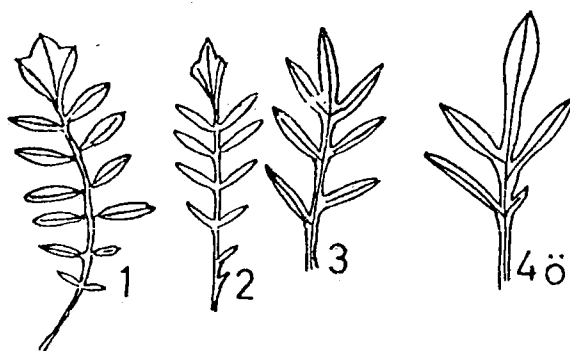
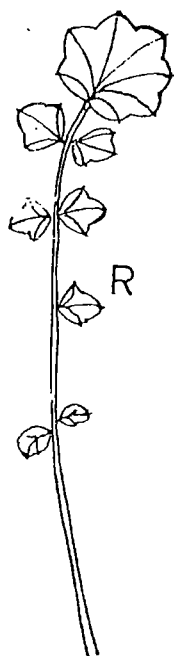
Anemone nemorosa x ranunculoides, vitsippa x gulsippa

Liknar mest gulsippan men har något större, svavelgula blommor, en eller ibland två på varje stjälk. Kan möjligen hittas inom de områden, där gulsippan förekommer.

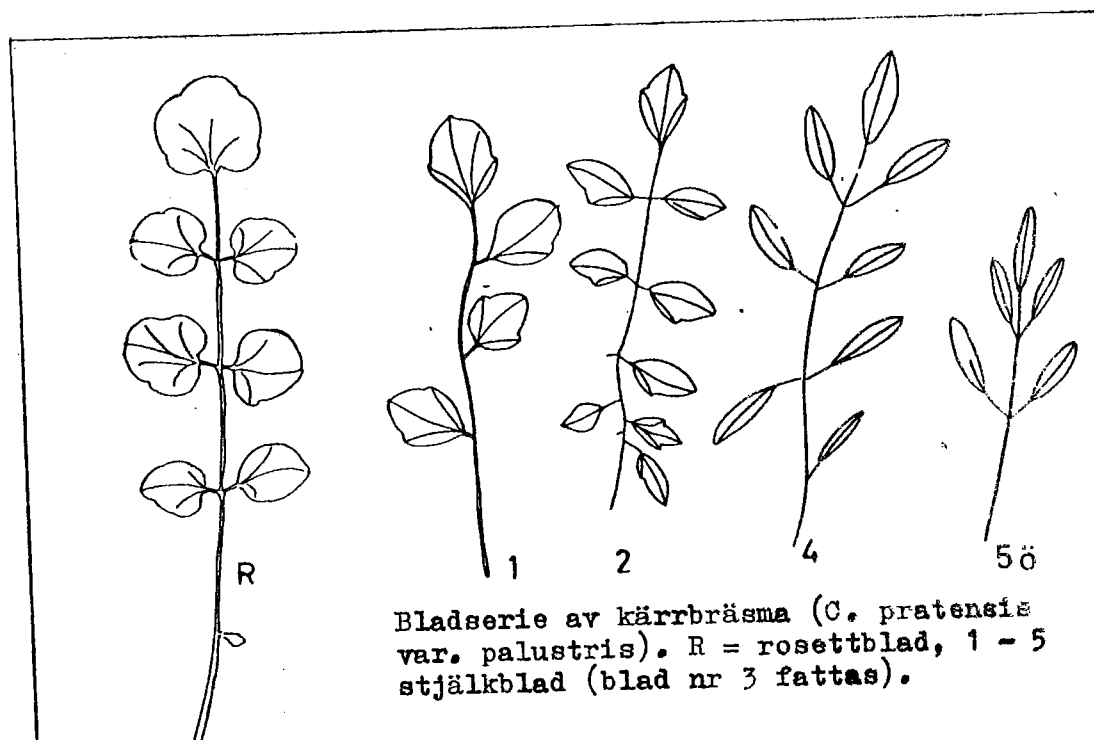
Cardamine pratensis, ängsbräsma

Känns säkrast igen på sina små foder- och kronblad, de förra under 4 mm, de senare 8 - 11 mm.

Kronbladen är vita - violetta, oftast med tydlig ådring i en mörkare nyans. Rosettbladen har nästan alltid oskaftade småblad. Småbladen är på de nedre stjälkbladen något skaftade, på de övre oskaftade. Förekommer ofta på samma lokaler som var. palustris men växer då torrare (oftast på fuktig ängsmark).

Bladserie av ängsbräsma (C. palustris).
R = rosettblad, 1 - 4 stjälkblad (siffran anger bladets placering på stälken nerifrån räknat).

Bladserie av kärrbräsma (C. pratensis var. palustris). R = rosettblad, 1 - 5 stjälkblad (blad nr 3 fattas).

Cardamine pratensis var. palustris, kärrbräsma

Har längre foderblad (över 4 mm) och längre kronblad (12 - 19 mm) än huvudarten.

Kronblad vita - ljust violetta, sällan med mörkare ådring. Rosettbladens och alla stjälkbladens småblad tydligt skaftade. Växer blötare än ängsbräsmen, och alla stjälkbladens småblad tydligt skaftade. Växer blötare än ängsbräsmen, och alla stjälkbladens småblad tydligt skaftade. Växer blötare än ängsbräsmen, och alla stjälkbladens småblad tydligt skaftade.

Arabis hirsuta var. glaberrima, kalktrav

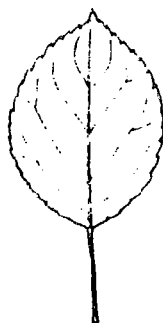
Skiljer sig från huvudarten genom att vara helt kal (A. hirsuta, lundtrav, är starkt hårig). Kalkälskande, vanlig på Öland, kanske inte alls någon småländsk växt.

Malus, apel

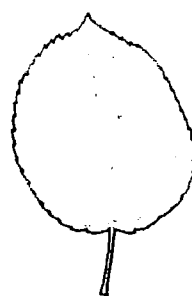
Var inte alltför säker på att de "vilda" apelbuskar Du hittar i Din ruta verkligen är vildapel! De kan vara kvarstående eller fågelspridda exemplar av odlat äppelträd! Anteckna i så fall denna bland "Övriga arter" i listan!

De båda underarterna har följande kännetecken:

Underart	M. sylvestris ssp. sylvestris vildapel	M. sylvestris ssp. domestica äppelträd
Stam	med tornar	utan tornar
Åraskott	kala	håriga eller filtludna
Blad	kala	filthåriga, åtminstone på undersidan
Bladskäft	hälften så långt som bladskivan	kortare än halva bladskivan

Skala
1 : 2

Frukt	små, sura	stora, söta
-------	-----------	-------------

Potentilla cinerea, gråfingerört, och P. tabernaemontani, småfingerört

Både nyckeln och artbeskrivningarna är otydliga hos Lid.

Gråfingerörten känns igen på den grågröna örtfärgen utan markanta röda eller lila inslag, på de smala småbladen, på de ganska små blommornas ljusgula (svavelgula) färg och framför allt på den täta beklädnaden med små stjärnhår, särskilt på bladens undersidor.

Småfingerörten är robustare, rent grön och med röda - lila inslag särskilt på stjälkarna. Bladen är mörkgröna på översidan, ljusgröna på undersidan. Blomman är större och kraftigt gul. Normalt saknar arten stjärnhår.

I vanliga fall är det lätt att skilja de båda arterna, men det händer att man råkar på tabernaemontanilika former med stjärnhår. Sådana kan utgöra hybrider mellan arterna. De kan uppträda utan att föräldrarna finns på

platsen, även långt utanför gråfingerörtens utbredningsområde. De kan ha bildats för länge sedan.

Skriv bara upp helt typisk grå- och småfingerört, gå förbi mellanformer eller pressa och skicka in dem!

Agrimonia, småborre

Art	A. eupatoria småborre	A. procera luktsmåborre
Bladundersidor	grå, starkt filthåriga	gröna, föga filthåriga
D:o, körtlar	finns, men dolda bland håren	talrika, gula, glänsande, väl synliga
Blombägare (fig)	starkt fårade	föga fårade
Blombägarnas krokborst	riktade framåt och åt sidorna	riktade framåt, åt sidorna och bakåt

Skala
4 : 1

I mellersta Kalmar län är luktsmåborren vanligare än den "vanliga" arten!

Anthyllis vulneraria, getvåppling

De båda underarterna är mycket svåra att hålla isär, eftersom det finns så mycket övergångsformer. Riktigt typisk ssp. communis är storväxt och snett uppstigande eller upprät. Den har alltigenom blekgult foder. Den är bunden till störda biotoper som landsvägar, grustag och bangårdar. Typisk ssp. linnaei är småväxt och ofta nästan nedliggande. Fodret är rödspetsat. Den växer på naturliga ståndorter som åsar, hållmarker m m och kan ha intressant utbredning.

Skriv bara upp underarterna om Du är fullt säker, och pressa gärna beläggsexemplar från naturliga växtplatser!

Lotus, käringtand

Av käringtand finns flera insådda typer, som särskilt kan påträffas längs vägkanter. Dessa former kan vara storväxta och rikblommiga och därigenom likna *L. uliginosus*, stor käringtand. Troligen finns det bara ett säkert sätt att skilja arterna: vanlig käringtand (*L. corniculatus*) har tilltryckta foderblad, innan blomman slagit ut, stor käringtand utåtböjda.

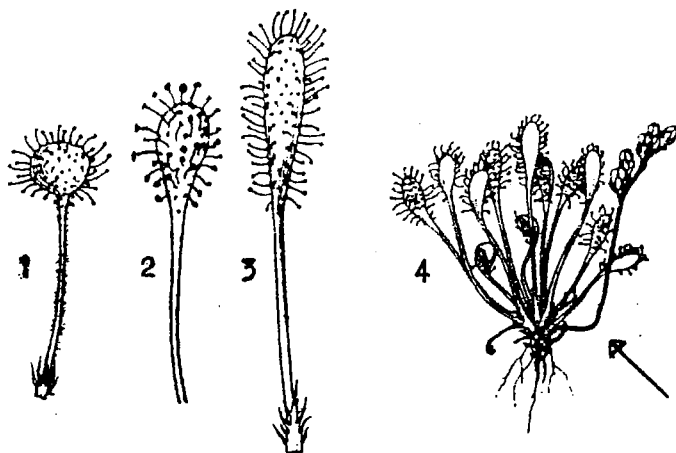
Helianthemum nummularium, solvända

Vanlig solvända, ssp. nummularium, har bladens undersidor tätt gråfiltade av mycket små (i lupp knappt urskiljbara) stjärnhår. Mörk solvända, ssp. obscurum, har gröna bladundersidor utan stjärnhår men med enkla eller något greniga hår, som är mycket större än stjärnhåren. Blommorna är något större hos mörk solvända, men den karaktären kan bara användas då de båda arterna växer bredvid varandra.

Mörk solvända tycks vara betydligt vanligare än vad man tidigare trott. Oftast växer den tillsammans med den vanliga arten. Kanske finns den hos Dej?

Drosera, sileseshår

Där storsileseshår, *D. anglica*, och rundsileseshår, *D. rotundifolia*, växer tillsammans hittar man inte sällan korsningen mellan dem. Bladet är ett mellan-ting mellan föräldrarnas, och den är därför inte så svår att skilja från dessa. Lite knepigare kan det vara att skilja hybriderna från småsileseshår, *D. intermedia*, som emellertid brukar växa på mjukbottnarna, inte i vitmossan, är låg och "rund" till växten, har kort, vid basen böjt blomskaft samt mycket mindre och smalare blad (hybridens blad är mycket breda mot spetsen).

- Blad av
- 1 rundsileseshår (*D. rotundifolia*)
 - 2 storsileseshår x rundsileseshår
 - 3 storsileseshår (*D. anglica*)
 - 4 Hel planta av småsileseshår (*D. intermedia*). - Lägg märke till det böjda skaftet till blomsamlingen!

Alla figurer i naturlig storlek.

Viola canina x riviniana, ängsviol x skogsviol

Denna hybrid är en helt vanlig växt. Titta på stora, yviga violruggar med de vissna fjölårsstjälkarna kvarsittande under blomningen! Korsningen brukar vara praktfull med många blommor. För en säker bestämning bör Du kontrollera fruktsättningen. Hybriderna bildar nämligen ingen frukt - på förra årets stjälkar sitter därför blomfodren kvar som näbbar utan kapsel inuti.

Calystegia sepium, snårvinda, och C. pulchra, rosenvinda

Den vitblommiga huvudformen av snårvinda är ursprunglig på stränder. *Variegata americana* har ljust rosafärgade blommor. Den är, som namnet säger, en invandrare, som numera kan hittas längs många vatten.

Det finns ytterligare en förvildad rosafärgad art, som kanske är minst lika vanlig som *var. americana*. Du skiljer de båda rosa vindorna så här:

Art	<i>C. sepium</i> var. <i>americana</i> snårvinda	<i>C. pulchra</i> rosenvinda
-----	--	---------------------------------

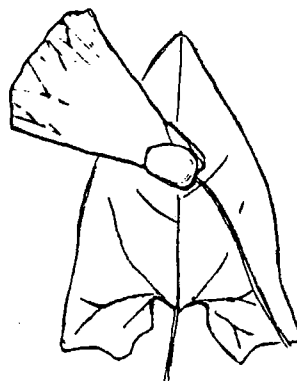
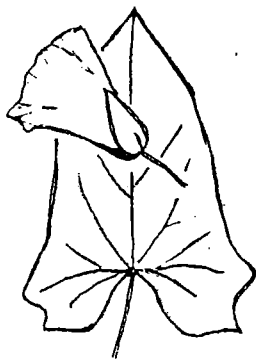
Förbladen kring fod-
ret:

form	platta, med en svag köl längs mittnerven	säcklika, uppblåsta, utan köl
täckning	ej eller föga täckande varandra	Starkt täckande varandra vid basen
spets	vasst tillspetsad	brett avrundad eller svagt tillspetsad

Inskärningen vid blad-
basen

V-formad

m 1 m rektangulär

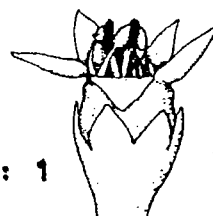

Cuscuta europaea var. *halophyta*, strandsnärja

Stjälk rödare än hos huvudformen, blommor kortare och något mera öppna. En form som förekommer längs stränderna av Kalmarsund, särskilt på de små skärgårdsöarna.

Cuscuta epithymum, ljung- och klöversnärja

Underart	<i>C. epithymum</i> ssp. <i>epithymum</i> ljungsnärja	<i>C. epithymum</i> ssp. <i>trifolii</i> klöversnärja
Stjälk	tagelsmal, rödaktig	något grövre, gulaktig
Blomhuvuden	ärtstora, vitgula	något större, vita - röd- aktiga
Foderblad	lätt utstående	tryckta intill kronan (fig.)
Ståndare	knappt längre än kronan	tydligt längre än kronan
Växtplatser	torrängar; parasiterar på ljung, timjan, gul- måra etc.	vallar etc; parasiterar oftast på odlad klöver

Skala 15 : 1

Symphytum, vallört

Art	<i>S. asperum</i> fodervallört	<i>S. officinale</i> ähta vallört
Stjälk	borsthårig med grova borst, <u>antingen</u> täta och rel raka <u>eller</u> glesa, extremt grova, krökta	styvhårig, aldrig borst- hårig
Blad	ej alls nedlöpande	nedlöpande minst till nästa bladfäste
Foder	c 1/4 så långt som kronan	hälften så långt som kronan eller längre
Foderflikar	äggrunda	tillspetsade
Krona: form	jämnt utvidgad upptill	något hopdragen upptill
färg	himmelsblå	mörkt purpurlila eller gulvit
Ståndare (fig)	knappar kortare och bredare än strängen, jämbreda	knappar längre och smalare än strängen, uppåt till- spetsade

Skala
4 : 1

Frukt matt, rynkig, med väl-
utvecklad fot

glänsande, slät, utan fot

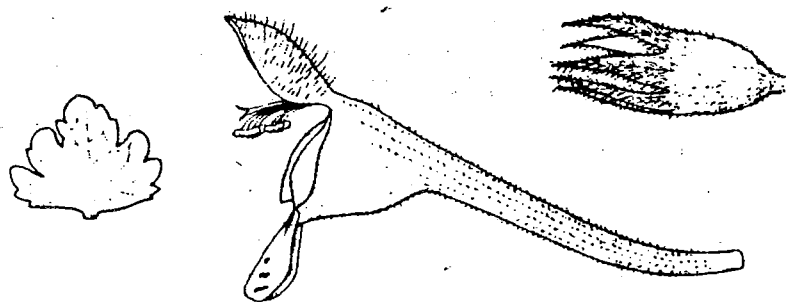
Hybriden (*S. asperum* x *officinale*, uppländsk vallört) är mycket variabel. Som hybrider bör man räkna allt som har halvvägs eller något nedlöpande blad; blå blommor + nedlöpande blad; lila blommor + icke nedlöpande blad. I kritiska fall kan det bli nödvändigt att kontrollera ståndarnas utseende eller fruktens yta för att få reda på inflytandet från den ena eller den andra föräldraarten.

Det allra mesta av den vallört man träffar på är hybrider.

Blommor och blomställningar av fr v fodervallört (*S. asperum*), uppländsk vallört (*S. asperum* x *officinale*) och ähta vallört (*S. officinale*).

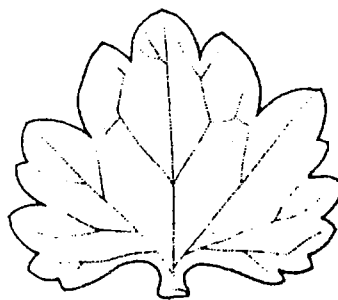
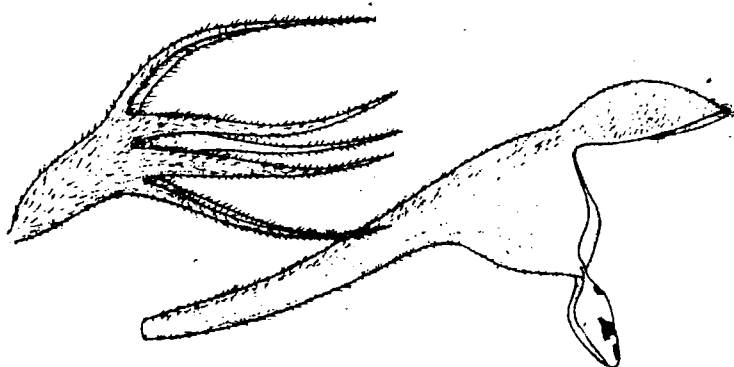
Blommor: naturlig storlek.
Blomställningar: skala 2 : 3.

Blomma, foder och stödblåd från den nedersta blomkransen av mjukplister (*L. amplexicaule*; upptill) och mellanplister (*L. moluccellifolium*; nedtill).

Blommor och foder skala 4 : 1, blad i naturlig storlek.

Lamium moluccellifolium, mellanplister, och *L. amplexicaule*, mjukplister

Skillnaden mellan dessa väl skilda arter framgår inte tydligt av bild.

Art	<i>L. moluccellifolium</i> mellanplister	<i>L. amplexicaule</i> mjukplister
Foder	glest hårigt	tätt vitgrått hårigt
Fodertänder	längre än resten av fodret, efter blomningen utstående	lika långa som resten av fodret, efter blomningen upprätta eller inkrökta
Kronrör	kortare än fodret	mycket längre än fodret (krona därigenom på långt "skaft")
Blommor	nästan alltid enbart normala, öppna blommor	Vissa blommor är små, aldrig öppnade, självbefruktande

Mjukplister är mindre och spädare än mellanplister.

Mentha, mynta

Myntorna är ett mycket mångformigt och svårtolkat släkte. Inte heller nedanstående, i Småland vilda myntor är alltid lätta att hålla isär.

M. arvensis, åkermyntha

Har många blomkransar med stora stödblåd. I toppen bär stjälken blad, inte blomhuvud. Fodret är klocklikt med fem svaga nerver och brett triangulära, trubbiga tänder. Stjälk 10 - 40 cm, ofta grenig, vek. - Stränder, fuktig skogs- och betesmark, diken, åkrar; besvärligt ogräs genom sina underjordiska utlöpare: vanlig i hela landskapet.

M. aquatica x arvensis (M. verticillata), kransmynta

Skiljs från åkermyntha på fodret, som är långt med smalare tänder och tio kraftiga nerver (fig). Hög och grov som vattenmynta, men skild från denna genom att ha flera blomkransar och åtminstone de nedre stödbladen väl utvecklade. Kan ha blad eller blomhuvud i stjälktoppen. Mycket mångformig. - Stränder av olika slag, diken, kärr; karaktäristisk för vattendragen i mellersta Kalmar län; går långt utanför vattenmyntans utbredningsområde.

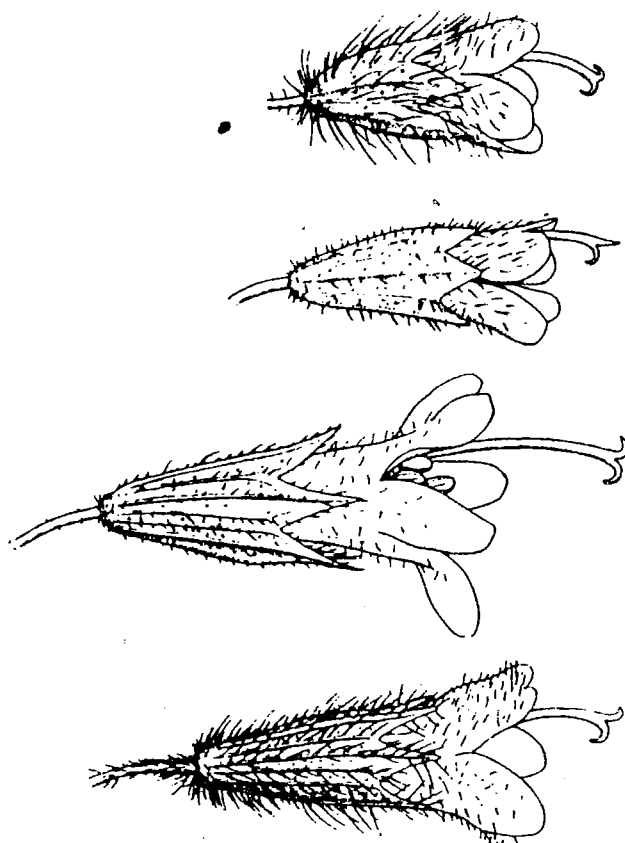
M. aquatica, vattenmynta

Oftast med ett enda bladlöst blomhuvud i stjälktoppen, ibland med ytterligare en enda blomkrans. Foder något längre än hos kransmynta, nästan cylindriskt, med kraftiga nerver och tänder, som nedtill är något smalare än kransmyntans. Ofta kraftigt violettanlupen (= föregående). 4 - 8 dm, grov, med ovanjordiska utlöpare. - Växtplatser som kransmyntan, men mest vid kusten av Kalmarsund, troligen också i kalktrakterna i sydost.

M. aquatica var. litoralis, strandmynta

I motsats till vattenmynta nästan kal (gleshårig på bladundersidans nerver, foder mycket kort gleshårigt). Blad mera smalt äggrunda än hos huvudarten, bara 2 - 3 cm långa, rundtrubbiga, med gles, grund och trubbig sågning. Blommor ljusare violetta än hos vattenmynta. - Endast på havsstränder, i Småland troligen bara vid norra Kalmarsund.

Två blommor av åkermyntha (*Mentha arvensis*) från olika plantor (upp-
till) och två blommor av krans-
mynta (*M. aquatica x arvensis*),
likaså från olika plantor (nedtill).
Skala 6 x 1.

Linaria repens x vulgaris, strimsporre x gulsporre

En mycket mångformig hybrid, inte ovanlig där båda föräldrarna växer.

Både bladen och blommorna varierar från strimsporre- till gulsporrelika, men det ena tycks ske oberoende av det andra. Man kan alltså hitta exemplar med gulsporrelika blad och strimsporrelika blommor eller tvärtom. Trots mångformigheten brukar hybriderna vara lätt att upptäcka genom sina från båda stamarterna avvikande blommor (ofta ljusgula med inslag av blålila).

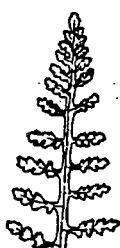
Veronica hederifolia, murgrönsveronika

Två underarter, som alltid bör samlas in, så snart osäkerhet finns (tänk då på att ta exemplar med färdigutvecklade blad!). Det finns gott om mellanformer - därför stämmer inte alltid alla karaktärerna nedan!

Underart	V. hederifolia ssp. hederifolia	V. hederifolia ssp. lucorum
Blad	tjocka	tunna
Bladomkrets	"fyrkantig" (oftast mera bred än lång)	"rund" (oftast mera lång än bred)
Blomskäft	med en rad korta hår, f 8 kala	med en rad korta hår, <u>dessutom</u> med längre hår runtom
Foder	med långa kanthår (0,9 - 1,2 mm)	med korta kanthår (högst 0,9 mm)
Blomma: storlek	6 - 9 mm bred	4 - 6 mm bred
färg	ljusviolett med 16 - 24 mörkblå ådror	blekt - vitaktigt violett, med c 12 lila ådror
Stift	0,7 - 1,1 mm långt	högst 0,6 mm
Ståndorter	enbart på kulturmark: åkrar, trädgårdar, vägkanter etc.	Som föregående men också i lövskog, bryn, åkerholmar, buskage, häckar etc.

Pedicularis palustris, kärrspira

Underart	P. palustris ssp. palustris	P. palustris ssp. opsiantha
Form	pyramidformad (de nedre grenarna längre än de övre)	cylindrisk (alla grenar ungefär lika långa)
Höjd, grovlek	15 - 40 cm, täml grov	20 - 60 (+ 100) cm, spenslig
Bladets mittribba	tydligt plattad	trådsam
Foder	nästan cylindriskt	äggformigt
Blomma	18 - 25 mm lång	14 - 18 mm lång
Blomningstid	juni och juli	augusti och september
Förekomst	vanlig i kärr och på våta ånkar	mycket sällsynt i kärr

Bladflikar och blommor av kärrspira, t v ssp. palustris, t h ssp. opsiantha.

Ungefär naturlig storlek.

Plantago major, groblad

Underart	P. major ssp. major	P. major ssp. scopulorum
Blad: form	brett ovala	äggformade - elliptiska
tandning	otandade	nedtill oftast med grova tänder
färg	mörkgröna	ljusgröna
hårighet	kala	med spridda hår
antal nerver	5, 7 eller 9	3 eller 5
Stängel	m 1 m upprätt	nedliggande - uppstigande
Antal frön / kapsel	6 - 12	8 - 20

Underarten scopulorum är typisk för havsstränder. Vid Kalmarsund är den inte ovanlig. Hittar Du vad Du tror är denna underart i inlandet måste Du ta beläggsexemplar (den kan påträffas på stränder och ruderatmark, i gräsmattor o s v).

Galium aparine, snärjmåra, och G. vaillantii, grönblommig snärjmåra

Art	G. aparine snärjmåra	G. vaillantii grönblommig snärjmåra
Blomma: färg	rent vit (som fullt utslagen)	grönvit
diameter	c 3 mm 	c 2 mm
Frukt	4 mm lång 	2,5 mm lång
Fruktens krokborst	1,5 mm 	1 mm
Ståndorter	gödselstackar, skräpig mark, stränder; ibland på odlad mark (mest på lerjord?)	trädgårdar, åkrar; ibland skräpig mark

Skala
5 : 1

Skala
1 : 1

Skala
5 : 1

Galium mollugo x verum, stormåra x gulmåra

En hybrid som växlar i utseende på ungefär samma sätt som strimsporre x gulsporre. Blomfärgen är emellertid aldrig så gräddfärgad som hos stormåra, aldrig så höggul som hos gulmåra. Bladen närmar sig än vitmårans, än gulmårans (men de är sällan lika smala som hos denna). Hos hybriderna är stjälken normalt hårig - ett bra skiljetecken mot stormåran! Även blomningstiden är intermediär.

Hybriden är vanlig och i allmänhet lätt att upptäcka genom sin avvikande blomfärg. Den finns nog i de flesta inventeringsrutor i Småland!

Urtica vulgaris, spåtistel

Den vanligaste underarten, ssp. vulgaris, har grunt flikiga blad med grova tornar i kanten. Tornarna kan bli lika långa som hela bladbredden. Bladets sidonerver är tämligen raka och går snett ut mot kanten.

De båda andra underarterna är mycket sällsynta och förekommer bara på kalk. De har nästan hel bladkant med fina och korta tornar, som är blandade med borst. Båda är mer högvuxna och mer greniga än ssp. vulgaris.

Hos ssp. intermedia är bladets sidonerver bågböjda. Bladen är korta, brett lancettlika.

Hos ssp. longifolia är alla bladen långa och smala. Sidonerverna går parallellt med mittnerven.

OBSERVERA!

Mycket i det här meddelandet är svårt.

Du ska därför inte bli ledsen, om Du känner att Du inte klarar av att skilja ut en underart eller varietet.

Det är ingen som begär det av Dej!

Hittar Du något som Du tycker är svårt kan Du sätta en klammer i listan så här:

Anthyllis vulneraria	Getväppling	} = <u>46</u>
ssp. linnaei		
ssp. communis		

Och så bör Du naturligtvis pressa fina beläggexemplar!

Ring också gärna till Din distriktledare eller till projektledningen!

Vid utarbetandet av det här meddelandet har Thomas Karlsson, Lund, varit till stor hjälp.